

§ 205

Valtuutettu Eva Biaudet'n aloite ihmiskaupan uhrien palvelujen kehittämisestä

HEL 2021-001526 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että monialaisen ihmiskaupan vastaisen työn asiantuntijaryhmää perustettaessa, harkitaan että selvitetään jos voidaan lisätä sen tehtäviin myös kansainvälinen yhteistyö muiden kaupunkien, esimerkiksi Tukholman, verrattavien organisaatioiden kanssa, parhaiden käytäntöjen jakamiseksi ja osaamisen kasvattamiseksi. (Eva Biaudet)

Käsittely

Valtuutettu Eva Biaudet ehdotti valtuutettu Silja Borgarsdottir Sandelinin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että monialaisen ihmiskaupan vastaisen työn asiantuntijaryhmää perustettaessa, harkitaan että selvitetään jos voidaan lisätä sen tehtäviin myös kansainvälinen yhteistyö muiden kaupunkien, esimerkiksi Tukholman, verrattavien organisaatioiden kanssa, parhaiden käytäntöjen jakamiseksi ja osaamisen kasvattamiseksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

13 Äänestys

Valtuutettu Eva Biaudet'n ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että monialaisen ihmiskaupan vastaisen työn asiantuntijaryhmää perustettaessa, harkitaan että selvitetään jos voidaan lisätä sen tehtäviin myös kansainvälinen yhteistyö muiden kaupunkien, esimerkiksi Tukholman, verrattavien organisaatioiden kanssa, parhaiden käytäntöjen jakamiseksi ja osaamisen kasvattamiseksi.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 67

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Joonas Haavisto, Mia Haglund, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Otso Kivikkäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Heimo Laaksonen, Anna Laine, Johanna Laisaari, Petra Malin, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Lilja Tamminen, Pilvi Torsti, Reetta Vanhanen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 1

Juhani Strandén

Tyhjä: 14

Matti Enroth, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Maria Landén, Otto Meri, Seija Muurinen, Mia Nygård-Peltola, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari

Poissa: 3

Zahra Abdulla, Harry Bogomoloff, Kauko Koskinen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Eva Biaudet'n ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Eva Biaudetin aloite
- 2 Lausunto, Helsingin poliisi, 1.3.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Eva Biaudet ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan ihmiskaupan vastaisen työn ja palvelujen kehittämistä ja kotoutumisaajan pidentämismahdollisuuksien selvittämistä.

Kaupunginhallitus toteaa, että aloitteessa ehdotettua toimintaa uudistetaan parhaillaan valtion toimenpitein. Hallitusohjelmassa on kirjaus ihmiskaupan uhrien aseman parantamisesta. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on asettanut työryhmän valmistelemaan erillislakia ja muita lainsäädäntömuutoksia. Työssä on tarkoitus selvittää myös tarvittavia asumispalveluja. Kotoutumisaajan mahdollinen pidentäminen tulee tässä yhteydessä niin ikään arvioitavaksi. Työryhmän toimikausi päättyy 31.12.2022. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan edustaja on nimetty työryhmän jäseneksi. Lisäksi oikeusministeriössä on valmisteltu ihmiskaupan vastaista toimintaohjelmaa. Kuluvan vuoden alusta Helsingin poliisilaitoksella on toiminut ihmiskaupparikosten tutkintaryhmä, joka tekee uudenlaista moniammatillista yhteistyötä mm. työperäisen ihmiskaupan ja seksuaalisen hyväksikäytön uhrien auttamiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja katsoo, että ihmiskaupan uhrien auttamista ja ihmiskaupan vastaista työtä järjestöjen ja poliisin kanssa on tarpeen terävöittää. Monialaista asiantuntijatyötä on syytä kehittää uudistuvan lainsäädännön pohjalta työryhmissä ja toimintaohjeissa mm. työllisyyspalvelujen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen lähtökohdista.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä Helsingin poliisilaitoksen lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Eva Biaudetin aloite
- 2 Lausunto, Helsingin poliisi, 1.3.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 02.06.2021 § 180

HEL 2021-001526 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

19.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 03.05.2021 § 333

HEL 2021-001526 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.03.2021 § 69

HEL 2021-001526 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Eva Biaudetin ja 16 muun valtuutetun aloitteesta, jossa edellytetään, että kaupunginhallitus hyväksyy ihmiskaupan vastaista työtä vahvistavan yhteistyösuunnitelman ja että selvitetään mahdollisuudet pidentää ihmiskaupan uhrin kotoutumisaikaa:

”Ihmiskauppa on ilmiönä moninainen. Suomessa tunnistetut uhrien hyväksikäyttötarkoitukset ovat useimmiten olleet pakkotyö, seksuaalinen hyväksikäyttö ja pakkoavioliitto. Mahdollisia uhreja voidaan kohdata monissa palveluissa ja keskeistä on palvelujärjestelmän eri toimijoiden osaaminen uhrin tunnistamiseksi. Uhrin voivat olla suomalais- tai ulkomaalaistaustaisia ja heidän tunnistamisensa on tärkeää myös rikoksen torjunnassa onnistumiseksi.

Ihmiskaupan vastainen työ ja uhrien auttaminen Helsingissä

Helsingin kaupunki toteuttaa ihmiskaupan vastaista työtä pitkäjänteisesti eri yhteyksissä muun muassa osallistumalla valtakunnalliseen monialaiseen kehittämistyöhön, antamalla lausuntoja, kehittämällä ihmiskaupaa ehkäiseviä toimintamalleja ja ihmiskaupan uhrien palvelutarpeisiin vastaavia palveluja sekä kouluttamalla henkilöstöä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset auttavat ihmiskaupan uhreja erilaisissa tilanteissa. Uhrien on mahdollista saada pitkäkestoista apua ja tukea sosiaali- ja terveystoimen keskitetyistä sosiaalipalveluista maahanmuuttoyksiköstä, jossa uhrin toimintakykyä tuetaan traumatietoisella vakauttavalla työotteella. Sosiaalityön tehtävä on ajaa ihmiskaupan uhrien etua palveluissa ja koordinoida toimintaa muun muassa terveydenhuollon kanssa. Uhrien auttamiseksi tarvitaan monipuolista osaamista ja usein uhrin auttamisverkostoon kuuluu ammattilaisia sekä sosiaali- ja terveystoimen palveluista ja valtion palveluista että kolmannen sektorin matalan kynnyksen toiminnoista.

Palvelujen järjestämistä vastaavassa olevan uhrin kotikunnan tulee toimia myös yhteistyössä poliisin kanssa uhrin suojeluun liittyvissä kysymyksissä. Poliisin tulee puolestaan ohjata sosiaalihuollon ilmeisessä tarpeessa oleva henkilö hakemaan sosiaalipalveluja tai henkilön suostumuksella otettava yhteyttä sosiaalihuollon viranomaiseen sosiaalihuollon tarpeen arvioimiseksi. Erityisissä tilanteissa poliisi voi tehdä ilmoituksen myös ilman henkilön suostumusta.

Poliisiyhteistyöhön osallistuminen

Ihmiskaupparikosten tutkintaan erikoistuneen uuden valtakunnallisen poliisiyksikön perustaminen Helsingin poliisilaitoksen alaisuuteen luodaan uudenlaisia moniammatillisen yhteistyön rakentamisen mahdollisuuksia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

ihmiskaupan uhrien auttamisen käynnistymiseksi jo varhaisessa vaiheessa.

Sosiaali- ja terveystoimiala tulee osallistumaan poliisin uuden ihmiskauppayksikön moniammatilliseen yhteistyöhön. Tämä on kirjattu sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2021 talousarvioon. Ihmiskaupan uhrien auttamisessa mukana olevien toimijoiden keskinäistä yhteistyötä tehdään jo nyt sekä asiakas- että konsultaatiotasolla, mutta se ei ole kaikilta osin rakenteista, joten sen juurruttaminen osaksi perustyötä on tärkeää.

Järjestöjen kokemuksia yhteistyöstä

Keskeisten Helsingissä toimivien ihmiskaupan vastaisessa työssä mukana olevien järjestöjen mukaan yhteistyö kaupungin työntekijöiden kanssa toimii pääosin hyvin, kun se perustuu aktiiviseen yhteydenpitoon, yhtenäisiin toimintaperiaatteisiin ja toisen työn arvostamiseen. Uhrin kohtaamina hankaluuksina järjestöt nostavat esille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen odotusajat, työntekijöiden vaihtuvuuden, vastaanottojen harvalukuisuuden ja konkreettisen avun saamisen esimerkiksi lomakkeiden täyttämisessä. Järjestöt tuovat esille myöskin asiakkaan tarpeen saada intensiivisempää palveluohjausta eri kysymyksissä. Yhteistyön kehittämiseksi järjestöt ehdottavat prosessikuvauksen laatimista kaupungin ja järjestöjen yhteistyöstä ja asiakasohjauksesta sekä matalamman kynnyksen yhteydenpitokanavia työntekijään.

Sosiaali- ja terveystoimialan tunnistamat kehittämistarpeet

Palvelujen näkökulmasta on keskeistä, että ihmiskaupan vastaisen työn vahvistamiseksi ja lainsäädännössä määriteltyjen auttamistoimien toteuttamiseksi keskeisillä toimijoilla on yhteinen ymmärrys kunkin työtä jäsentävistä lähtökohdista ja niitä ohjaavista menettelytavoista. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten osaamista rikoksen tutkinnan käsittelyprosessista sekä uhrin oikeuksista ja velvollisuuksista tulee vahvistaa, jotta ne tulevat huomioiduiksi auttamistyössä tutkinnan eri vaiheissa. Myös rikoksen uhrien avuntarpeiden tunnistamisen mahdollisuuksia on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa kehitettävä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen hyvä tuntemus ja verkostoyhteistyön säännölliset rakenteet puolestaan tukevat poliisin ja matalan kynnyksen palveluissa neuvontaa antavien järjestöjen asiakasohjausta palveluihin ja ehkäisevät uhrin saaman palvelun sattumanvaraisuutta. Roolien, vastuiden ja yhteistyökäytäntöjen kuvaaminen ennen mahdollisen rikoksen ilmituloa sekä esitutkinnan ja tuomioistuinkäsittelyn aikana tukevat toimijoita uhrin tarpeista lähtevään yhteiseen työhön.

Valtakunnallinen kehittämistyö etenee hallitusohjelman mukaisesti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa on sovittu ihmiskaupparikosten paljastamiseen ja tutkimiseen perustettavan poliisin erikoisyksikön lisäksi myös muista keinoista, joilla parannetaan ihmiskaupan uhrien asemaa ja tehostetaan rikosvastuun toteutumista. Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut ihmiskaupan uhrien auttamista koskevan lainsäädännön uudistamista valmistelevalle työryhmälle 1.6.2020–31.12.2022. Terveystieteiden tutkimuskeskus selvittää vuosina 2020–2021 nykyisen palvelujärjestelmän valmiutta vastata ihmiskaupan uhriksi joutuneiden ihmisten asumispalveluiden tarpeisiin sekä tunnistaa mahdolliset puutteet palveluissa. Lisäksi oikeusministeriössä on valmistelussa ihmiskaupan vastainen toimintaohjelma, jonka ennakoitu valmistumisaika on maaliskuussa 2021.

Euroopan neuvoston ihmiskaupan vastaisen toiminnan yleissopimuksen täytäntöönpanoa seuraava ihmiskaupan vastaisen toiminnan asiantuntijaryhmä GRETA (Group of Experts on Action Against Trafficking in Human Beings) on suositellut, että kansallisessa toimintaohjelmassa edistetään keskeisten toimijoiden moniammatillista yhteistyötä paikallisella tasolla, koulutetaan henkilöstöä sekä vahvistetaan kunnallisten viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden keskinäistä yhteistyötä.

Asiantuntijaryhmän perustaminen Helsinkiin

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus näkee perusteltuna monialaisen ihmiskaupan uhrien auttamisen asiantuntijatyöryhmän perustamisen Helsinkiin. Työryhmän tehtävänä olisi seurata kansallisen ihmiskaupan vastaisen toimintaohjelman toimeenpanoa, ehdottaa ja paikallisella toimintaohjelmalla edistää uusien hyväksi havaittujen toimintamallien käyttöönottoa, tukea moniammatillisen yhteistyön rakentumista ja tuottaa ihmiskaupan vastaisen työn tilannekuvaa Helsingistä.

Työryhmään ehdotetaan nimettäväksi edustajia ihmiskaupan uhrien auttamisen kannalta keskeisistä Helsingin kaupungin toiminnista, kuten maahanmuuttoyksiköstä, lastensuojelusta, sosiaali- ja kriisipäivystyksestä, perusterveydenhuollosta, psykiatria- ja päihdepalveluista, työllisyyspalveluista sekä turvallisuus- ja valmiusyksiköstä. Työryhmään ehdotetaan kutsuttaviksi osallistujat myös muun muassa poliisista ja järjestöistä.

Asiantuntijatyöryhmän tehtävä linkittyy Helsingin turvallisuussuunnittelun periaatteisiin sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, ja työryhmän tuleekin tarvittavilta osin tehdä yhteistyötä sekä kaupungin turvallisuussuunnittelun asiantuntijaryhmän että lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän kanssa.

Työryhmän työskentelyyn liittyen tulisi laatia ihmiskaupan uhrien auttamista moniammatillisessa yhteistyössä koskeva toimintaohje. Toimintaohjeessa tulisi kiinnittää huomiota erityisesti palvelujen ennakoitavuuden lisäämiseen, varhaisen tuen järjestämiseen, siirtymien ja työntekijävaihdosten vähentämiseen, yksilöllisen verkoston kokoamiseen uhrin tukemiseksi, kokonaisvaltaiseen uhrin palvelutarpeen arviointiin, traumainformoidun, kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisen työotteen toteutumiseen ja kiireellisten sosiaali- ja terveystyöpalvelujen järjestämiseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että edellä mainittu toimintaohje täyttää ne edellytykset, joita aloitteessa mainitulla ihmiskaupan uhrien vastaista työtä koskevalla suunnitelmalla tarkoitetaan.

Ihmiskaupan uhrin kotoutumisaika

Maahanmuuttajalle laaditaan työllistämispalveluissa tai kunnan kotouttamispalveluissa kotoutumissuunnitelma, jonka kesto ja sisältö määräytyvät yksilöllisesti henkilön tavoitteiden, työ- ja koulutushistorian sekä hänelle suunniteltujen ja tarjottujen toimenpiteiden perusteella. Suunnitelman kesto on pääsääntöisesti enintään kolme vuotta. Mikäli maahanmuuttaja tarvitsee kotoutuakseen erityistä tukea, voidaan aikaa pidentää enintään kahdella vuodella. Näin kotoutumissuunnitelman kesto voi olla enintään viisi vuotta. Ihmiskaupparikoksen uhrille tehdään kotoutumissuunnitelman lisäksi tai sen sijaan maahanmuuttoyksikössä palvelutarpeen arviointi ja siihen perustuva asiakassuunnitelma.

Erityistä tukea tarvitseva maahanmuuttajalla on henkilö, joka tarvitsee tehostettuja palveluja, kuten kuntoutusta tai perheneuvontaa muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ohella. Syinä tarpeeseen voivat olla erityisesti sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi alentunut toimintakyky, ikä, perhetilanne, luku- ja kirjoitustaidottomuus tai muun vastaava syy. Ihmiskaupan uhrien yksilöllisiä sosiaali- ja terveystyöpalvelujen toteuttamista kotoutumisajan päätyminen ei rajoita.

Aloitteeseen liittyen sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että edellä mainittu viiden vuoden kotoutumisaika tukee ihmiskaupan uhrin auttamistoimenpiteiden toteuttamista. Ajan pidentäminen ei kuitenkaan ole kaupungin toimivallassa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ihmiskaupan uhriksi joutuvat henkilöt ovat usein jo lähtökohtaisesti heikossa ja haavoittuvassa asemassa esimerkiksi asunnottomuuden, ulkomaalaisuuden, pakolaisuuden, laittoman maassa oleskelun, köyhyyden, alaikäisyyden, alhaisen koulutustason, päihderippuvuuden, mielen terveyden ongelmien, traumatisoitumisen, syrjinnän tai halveksittuun ryhmään kuulumisen vuoksi. He eivät aina itse tunnista omaa uhrin

asemaansa tai eivät osaa tai uskalla hakea apua. Kyse on rikoksen uhriksi joutumisesta. On inhimillisesti ja yhteiskunnallisesti tärkeää, että ihmiskaupan uhri saa tarvitsemaansa apua ja tukea ja että tapahtuneet rikokset selvitetään. Hyvin toimivilla ja monipuolisilla palvelulla ihmiskaupan uhria voidaan auttaa irtautumaan tilanteestaan ja estää uudelleen uhriutuminen. Tehokas rikosten selvittäminen antaa rikoksen uhriksi joutuneelle oikeutta ja parantaa yhteiskunnan turvallisuutta.”

Käsittely

30.03.2021 Ehdotuksen mukaan

Etelän aikuissosiaalityön päällikkö Sari Karisto oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

16.03.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi